

ANDREJ LAŽETA

Bogorodica ali pribežališče grešnikov

"Tu gori tvoj obraz nam ljubeznivi
je sončna luč, a zemlje umirajoče
studenec upanja si neusahljivi."
(Raj XXXIII, 10–12).

UVOD

Cerkev že od nekdaj časti Marijo. Spoštoval in častil jo je že sam Jezus Kristus, kakor je izpričano v svetem evangeliju: "In vrnil se je z njima ter prišel v Nazaret in jima je bil pokoren." (Lk 2,51) Jezus je počastil Marijo dvakrat, ko je rekel: "Moja mati in moji bratje so tisti, ki Božjo besedo poslušajo in uresničujejo" (Lk 8, 21), in ko je na vzklik žene: "Blagor telesu, ki te je nosilo, in prsim, ki so te dojile" (Lk 11,27), odgovoril: "Še bolj pa blagor tistim, ki Božjo besedo poslušajo in jo ohranijo." (Lk 11, 28)¹ Sam Gospod je s križa naročil apostolu Janezu, naj Marijo vzame k sebi (Jn 19, 26–27). Navsezadnje jo je z dušo in s telesom poveljal v nebesih in jo tam kronal.² To svetopisemsko izročilo³ češčenja Matere Božje Cerkev – po navdihnjenju Svetega Duha – skrbno varuje in razvija v svoji tradiciji že od začetka svojega obstoja, po raznih karizmatičnih spodbudah cerkvenega učiteljstva, svetnikov in vseh vernikov.⁴ "Božja

skrivnost odrešenja se nam razodeva in se nadaljuje v Cerkvi, ki jo je Gospod ustanovil kot svoje telo in v kateri je treba, da verniki, ki se držijo Kristusa-glave in so v občestvu združeni z vsemi njegovimi svetniki, obhajajo tudi spomin 'najprej častitljive vedno Device Marije, matere Boga in Gospoda našega Jezusa Kristusa'." (C 52) Tako Cerkev v svojem bogoslužju praznuje Marijine praznike, nekatere celo na najodličnejši stopnji slovesnosti, in se na Marijo dnevno obrača ne samo v molitvenem bogoslužju in z ljudskimi pobožnostmi, ampak celo v evharistični molitvi.

Nič pretirana ni izjava, da imamo vse, kar imamo, po Mariji; iz Evine zapuščine namreč nismo prejeli ničesar, razen smrti. "Kakor namreč v Adamu vsi umirajo, tako bodo v Kristusu tudi vsi oživiljeni." (1 Kor 15,22) "Greh se je začel po ženski, zaradi nje moramo vsi umreti." (Sir 25,24) "Toda Kristus je vstal od mrtvih, prvenec tistih, ki so zaspali." (1 Kor 15,20) Adam je jedel po besedi žene, in Kristus se je učlovečil

in nas odrešil po besedi žene (prim. 1 Mz 3,6 in Lk 1, 38). "Po Mariji je prišel Jezus na svet in po Mariji mora kraljevati v svetu. Jezus je povsod in zmeraj Marijin sad in sin. Saj Bog ne menjava svojih misli in svojega ravnanja." (Sv. Ludvik 1980, 179) Zato Marija, milosti polna (prim. Lk 1, 28), vzklika: "Kdor me najde, najde življenje in prejme milost od Gospoda" (Prg 8,35), ker "je po Adamovem rodu zvezana z vsemi ljudmi, ki naj bodo odrešeni; še več, 'resnična mati (Kristusovih) udov je,... ker je z ljubeznijo sodelovala, da se v Cerktvi rode verniki, ki so udje one Glave'." (C 53) "Za vsakega človeka, ki pride k prerojenju, je krstna voda podoba deviškega telesa, pri čemer isti Duh napravi krstni studenec rodoviten, ki je napravil rodovitno tudi Devico," pravi Leon Veliki (Sermo 24,3; PL 54,206 A). Kar se na nas izvrši pri krstu, to ima svoj pravzor in svojo moč v telesu Device Marije. 'Dedit aquae quod dedit matri' (Sermo 25,5; PL 54,211 C), s temi klasičnimi besedami je papež Leon izrazil najglobljo povezanost med učlovečenjem in krstno milostjo." (Strle 1964, 292) Mistično je torej Marija rodila vsak Kristusov ud pri krstu le-tega uda, kakor je rodila Kristusa – glavo Cerktve. Udje se ne morejo roditi iz drugega telesa kakor glava. Psalmist je zapisal: "Blagoslovil je tvoje sinove v tvoji sredi." (Ps 147, 13) Ker Bog ni menjal svojih misli, ko nas je blagoslovil s vsakršnim duhovnim blagoslovom še pred začetkom sveta, da bi bili sveti in brezmadežni (prim Ef 1,3), in nas je potem še celo "prerodil za živo upanje, za neminljiv, brezmadežen in nevenljiv delež, v nebesih prihranjen vam, ki vas Božja moč po veri varuje za zveličanje, pripravljeno, da se razodene poslednji čas." (1 Pt 1, 3–5)

Apostol nas uči, da smo krščeni v Kristusovo smrt (prim. Rim 6,4) in nam razlaga: "Če pa smo s Kristusom umrli, verujemo, da bomo z njim tudi živeli, saj vemo, da Kristus, potem ko je bil obujen od mrtvih, več ne umre; smrt nad njim nima več oblasti." (Rim 6,5)

Poglejmo torej vsaj nekoliko v skrivnost poglobitve krstne milosti ob Bogorodici, ki je mistično rodila vse krščene, da bi v Kristusu umrli in oživel. Zakaj nam je torej potrebno še češčenje Pribežališča grešnikov, ko pa smo

že prejeli zakrament sv. krsta in imamo odprta vrata v večno življenje?

ZAKRAMENT SVETEGA KRSTA

Z zakramentom svetega krsta se prične kristjanovo nadnaravno življenje. Učinka svetega krsta sta namreč dva: očiščenje grehov in novo rojstvo v Svetem Duhu (KKC 1262), ki nas napravi za ude Kristusovega telesa (KKC 1267). Katekizem Katoliške Cerktve pravi: "S krstom se odpustijo vsi grehi, izvirni greh in vsi osebni grehi kakor tudi vse kazni za greh. Resnično ne ostane v tistih, ki so bili prerojeni, nič takega, kar bi jim preprečevalo vstop v Božje kraljestvo." (KKC 1263)

Ob tem členu katekizma se nam takoj ponovi vprašanje, zakaj bi morali krstno milost, ki podeli posvečujočo milost, sploh poglobljati in utrjevati s pomočjo dejanske milosti?

Poglobljanje in utrjevanja krstne milosti njene veličine ne zmanjša ali poveča, kakor na primer študiranje matematike le-te ne zmanjša in ne poveča. Gre namreč samo zato, da se v krstni in posvečujoči milosti bolj zasidramo, kakor smo tudi s študijem matematike le-te bolj vešč. Pridobiti si moramo kreposti, da lahko bolj zvesto vztrajamo v dobrem.

Že iz svojega življenja pa lahko verniki, ki se trudijo za krščansko življenje, razberejo, da posvečujoča milost ni magično sredstvo za zveličanje: "Vendar ostanejo v krščencu neke časne posledice greha, kakor so trpljenje, bolezen in smrt, ali življenju lastne krhkosti, kakor so značajske slabosti itn., pa tudi tista nagnjenost h grehu, ki ji izročilo pravi poželjivost, ali, rečeno v prisposobi, 'netivo greha' ('fomes peccati'): 'Ker pa je poželjivost puščena za boj, ne more škodovati tistim, ki ne privolijo vanjo in se ji s Kristusovo milostjo pogumno upirajo. Nasprotno, 'če kdo tekmuje, ne dobi venca, če ne tekmuje po pravilih' (2 Tim 2,5)." (KKC 1264) Proti poželjivosti se je potrebno bojevati, in sicer tako, da ji ne privolimo; če poželjivosti privolimo in z njo sodelujemo, storimo greh. Rečeno je namreč: "Uprite se mu trdni v veri."

(1 Pt 5,9) *"Kajti greh ne bo več gospodoval nad vami, saj niste pod postavo, ampak pod milostjo."* (Rim 6, 14) Apostol svari tudi: *"Da Božje milosti ne bi prejeli v prazno!"* (2 Kor 6,1) V tem boju je v pomoč poglobljanje krstne milosti, ki je mogoče z bojem proti grehu in z uresničevanjem ljubezni – zato, da bi v človeku delovalo dobro in da netivo greha ne bi netilo greha in človeka ločevalo od Boga.

Človeku pa je dana milost, da se lahko pred grehom varuje, ga premaguje – ob Marijini pomoči veliko uspešneje kakor sam, ker je Marija nasprotni pol greha, ki ga vedno odbija. Sveto pismo nas pouči, da po Adamovem padcu ni človeka, ki ne bi vsaj kdaj grešil, četudi sam ne bi hotel. Saj je rečeno: *"Če rečemo, da smo brez greha, sami sebe varamo in v nas ni resnice"* (1 Jn 1,8), in tudi: *"Kajti sedemkrat pade pravični."* (Prg 24, 16) *"V marsičem namreč grešimo vsi."* (Jak 3,2) Zato Psalmist moli: *"Ne kliči pred sodbo svojega služabnika, saj ni nihče, ki živi, pravičen pred tabo."* (Ps 142,2) In apostol oznanja: *"Saj ni človeka, ki bi ne grešil"* (3 Kr 8,46), ker: *"V roko vsakega človeka zariše pečat, da vsak spozna svojo slabost."* (Job 37,7) Vsi lahko priznamo: *"Grešili smo, krivično smo ravnali."* (Dan 9,5.15)

Primerno je, da kakor nas uči življenjska izkušnja in je že v Svetem pismu mogoče zaznati, ločimo med grehi po njihovi velikosti ali teži. Tako ločimo med smrtnimi in malimi grehi (KKC 1854). Mali greh pusti, da ljubezen do Boga v človeku še obstaja, čeprav jo žali in rani, smrtni greh pa z veliko kršitvijo Božje postave odstrani ljubezen iz človekovega srca (KKC 1855). Tako vsak greh "deluje" proti krstni milosti, ker nas želi odtrgati stran od Boga in daje netivu greha večjo moč, ker se zoperstavlja ljubezni, ki uničuje greh. Smrtni greh pa nas celo obrne stran od Boga (KKC 1855), kar je ena izmed radikalnih zmožnosti človekove svobode.⁵ Smrtni greh ima tako za posledico izgubo posvečujoče milosti, tj. stanja milosti (KKC 1861). Cerkev uči, da če smrtni greh ni odpravljen s kesanjem in Božjim odpuščanjem,⁶ povzroči izključitev iz Kristusovega kraljestva in po zemeljski smrti

večno smrt v peklu, kajti človeška svoboda je sposobna odločati nepreklicno za vekomaj (KKC 1861). Zato je skoraj najgrozovitejša in najbolj žalostna stvar za človeka, če naredi smrtni greh. Večja tragedija za človeka je le še, če greši proti Sv. Duhu.

Ne bi bilo prav, če bi bili ob prejšnjih navedkih črnogledi. Saj je na veliko drugih mestih rečeno in razloženo, kako Bog človeka rešuje po milosti; o tem tudi premišljujemo v tem članku. Vendar moramo za svoje odrešenje ob resnici, ki nam je bila razodeta, upoštevati tudi prejšnje navedke. Vedeti moramo, kaj greh uniči, da vemo, kaj milost zopet zgradi. Sv. Pavel namreč pravi: *"Kjer se je pomnožil greh, se je še veliko bolj pomnožila milost."* (Rim 5,20)

Iz navedkov iz Svetega pisma in Katekizma je torej mogoče razbrati, kako zelo je pomembno, da svojo krstno milost poglobljamo in se v njej utrjujemo.

"Če naj človek živi življenje milosti, je najprej potrebna osvoboditev od greha. To se uresniči v opravičenju. Kakor je človek v izvirnem grehu postal resnično grešnik pred Bogom, tako ga naklonitev odrešenja oprosti tega odnosa krivde. Človek sedaj ne le velja za pravičnega – človek je pravičen. S tem je cerkveni nauk o opravičenju nasproten nauku reformatorjev, ki so poznali le zunanjo pravičnost, le prištevanje Kristusove pravičnosti, ki človeku ostane notranje tuja."

Hkrati z osvoboditvijo od greha se človeku v opravičenju podeli milost. To je svoboden dar Boga; ta dar napravi človeka za božjega otroka, za tempelj Svetega Duha, za deležnega božje narave.

To življenje milosti presega sleherni zahtevo ali pravico človeške narave. Nedoraslemu otroku se tudi v resnici pri krstu podeli milost brez slehernega njegovega sodelovanja. Odrasli pa mora za dosego milosti tudi sam sodelovati. Tako zadene nauk o milosti na vprašanje, ki ga ni mogoče nikdar do kraja rešiti: na vprašanje o možnosti in o načinu sodelovanja božje milosti in človeške svobode. Sam iz sebe ni človek nikoli sposoben, da bi začel z nadnaravnim življenjem. Nadnaravno življenje pripada popolnoma novi

ravni, kamor mora človek šele biti dvignjen, da more delovati na tej bistveno višji ravni. Toda človek si more s pomočjo prehitveajoče milosti to življenje na višji ravni prisvojiti, napraviti to življenje za svoje." (Strle 1997, 411–412)

Krstna milost, ki podeljuje posvečujočo milost, in dejanska milost, ki posvečujočo milost povečuje, torej nista nekaj zunanjega – kar bi nas pokrilo kakor lepa obleka in napravilo lepe pred Bogom in ljudmi – ampak nas zdravita in preoblikujeta od znotraj: "V enem duhu smo bili vsi krščeni v eno telo in vsi smo bili napolnjeni z enim Duhom." (1 Kor 12,13) "Prenavljajte se po Duhu svojega mišljenja in si oblecite novega človeka, ki je po Bogu ustvarjen v resnični pravičnosti in svetosti." (Ef 4, 23–24) Krščeni smo v Kristusa (prim. Rim 6,3). "Če je torej kdo v Kristusu, je nova stvaritev. Staro je minilo. Glejte, nastalo je novo." (2 Kor 5,17) Kristjani torej ne hodimo okoli tako, da bi si na svojo grešno naravo oblekli še Kristusovo in svojo padlo naravo skrili. Torej nismo kakor osel iz basni, ki si je nadel levjo kožo in strašil ljudi in živali, dokler ga niso razkrinkali. Ni mogoče, da bi nas navznoter razjedal greh, na zunaj pa bi se bleščali od svetosti. "Ali ne veste, da so vaša telesa deli Kristusovega telesa? Mar bom vzel dele Kristusovega telesa in iz njih napravil dele vlačuginega telesa?" (1 Kor 6,15) "Nikakor ne. Le kako bomo mi, ki smo odmrli grehu, mogli še živeti v njem?" (Rim 6,2)

Verjetno je podobne resničnosti naše vere – osebni greh in delovanje milosti – premišljeval tudi Sv. Ludvik Maria Grignion de Montfort, ko je zapisal: "Skoraj vsi kristjani se izneverijo zvestobi, ki so jo obljubili pri krstu." (Sv. Ludvik 1980, 71) Kristjani pogosto nismo zvesti temu, da smo nova stvar in se obnašamo posvetno, kakor da nismo odrešeni.

Trditev, da je pogubljenje možno, je na podlagi katoliškega nauka mogoča. Poglobljanje v krstno milost je torej izrednega in zveličavnega pomena. Ta trditev je razvidna iz nauka papežev in drugega vatikanskega koncila, ki za zveličanje in odrešenijsko delovanje posebej priporočajo češčenje Matere Božje.

NETIVO GREHA IN BOGORODICA

"*Fomes peccati*" je v ozkem odnosu z grehom in zato ga je bila Marija obvarovana, ker je bila obvarovana izvirnega greha. Ni pa bila obvarovana tistih posledic izvirnega greha, ki na sebi nimajo nikakega nramnega madeža, namreč splošnih pomanjkljivosti (*defectus communes*), v nasprotju z *defectus speciales*, (npr. bolezen)) človeške narave v sedanjem stanju (utrujenost, lakoto, žejo ...) in tudi ne trpljenja in smrti; Bog je namreč hotel, da bi bila v tem podobna Kristusu." (Strle 1964, 89)

Navedeni citat nam dobro pojasnjuje, zakaj nam je Bogorodica v tako veliko pomoč pri premagovanju netiva greha. Če se zatečemo k Njej, pridemo torej k osebi, nad katero netivo greha nikoli ni imelo oblasti in zato tudi ni nikoli grešila, trpela je namreč le za posledicami izvirnega greha, ki same na sebi niso grešne; to je ideal kristjanovega življenja, katerega je postavil Kristus, ki nam je bil v vsem enak, razen v grehu (prim. Heb 4, 15). Zato je Marija stari kači glavo strla. Pristno češčenje Matere Božje tako iz človekovega življenja odstranjuje greh.

V Mariji ni bilo nikoli poželjivosti zaradi posebne Božje milosti, kajti "posvečujoča milost s svojim vplivom poželjivost pomiri in oslabi oziroma blaži. In sicer je ta vpliv tem močnejši, čim višja je mera posvečujoče milosti v določenem človeku. Marija pa je že ob svojem spočetju prejela večjo mero milosti, kakor pa katera koli stvar. Torej se Kristusovi materi spodobi čim višja mera podobnosti s svojim Sinom v njegovi človeški naravi. Tudi to govori v prid trditvi, da je bila že od začetka prosta vsake neurejenosti v svojih težnjah." (Strle 1964, 89–90)

Marija v svojem življenju in izpolnitvi svojega poslanstva torej sploh ne pozna greha. Strogo gledano torej nima nobenega zasluženja zaradi premagovanja, kakor ga imamo mi, ko greh premagujemo. Pač pa njeno zasluženje izvira samo iz del in ljubezni, najpopolnejših del iz ljubezni, ki jih premore katerokoli ustvarjeno bitje. Marija nas tako uči predvsem ljubezni. Ljubezen je ena od

najodličnejših sil za premagovanje greha in utrjevanje in poglobljanje milosti v duši.

SEM MATI LEPE LJUBEZNI (SIR 24,18)

Stem pa Marija naše duhovno življenje dviga na novo, višjo raven in mu daje novo razsežnost. Po delih ljubezni preidemo iz zgolj boja proti grehu k uresničevanju dobrega. Ni namreč dovolj, da ne grešimo, ampak moramo delati dobro. Kdor ljubi, namreč izpolni postavbo (prim. Rim 13, 10).

Poglejmo, kako je mogoče – tudi s pomočjo češčenja Marije – poglobiti krstno milost in povečati posvečujočo milost tako, da iz teh milosti živimo, ne pa, da se zgolj bojujemo proti grehu. To bomo skušali razložiti ob pojmu "pobožanstvenja".

Stanje človeka, ki se pogloblja v krstno milost in tako dosega vedno večjo stopnjo posvečujoče milosti, tradicija Vzhodne Cerkve imenuje "pobožanstvenje", nekako "bogopodobnost". "Pobožanstvenje" je svetopisemski pojem. Tako je v stari zavezi rečeno: "Bodite sveti, kajti jaz, Gospod, vaš Bog, sem svet" (3 Mz 19,3), in: "Bogovi ste, sinovi Najvišjega vi vsi." (Ps 82,6) V novi zavezi pa navedek iz psalmov (Ps 82,6) v Janezovem evangeliju (Jn 10, 34) Jezus sam ponovi v svoji razpravi z Judi.

Človek je že ustvarjen po Božji podobi. "Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po Božji podobi ga je ustvaril" (1 Mz 1,27); to bogopodobnost pa je človek popačil z grehom. Tudi potem, ko je človek po svoji krivdi padel, ni izgubil tistega prirojenega hrepenenja po gledanju Božjega obličja. Zato je glavno vprašanje odrešenjske zgodovine za človeštvo kot celoto in za vsakega posameznika: "Kako se bom vrnil v stanje raja, kjer je Bog? Kako bom postal Bogu čim bolj podoben?"⁷ Skratka, kako se bom "pobožanstvil"?

"*'Pobožanstviti' človeka po gledanju cerkvenih očetov ni nasprotje od 'počlovečiti' človeka, temveč naredi, da doseže svojo dokončno razsežnost in poklicanost. Kdor ne doseže tega 'pobožanstvenja', ostane v svoji biti okrnjen, frustriran.*" (Ladaria 1999, 13)

"Počlovečiti se" torej pomeni "pobožanstviti se". "Pobožanstvenje" ("počlovečenje") dosežemo s poglobitvijo v krstno milost, v čim globlje stanje posvečujoče milosti; le-tega pogloblja dejanska milost, ki človeka na nek način "dovrši"⁸ za večnost. "Dovršen" človek je namreč Bogu podoben in odrešen.

V odrešenjski zgodovini sta bila samo Jezus Kristus in Devica Marija vedno popolnoma "dovršena", "pobožanstvena" ("počlovečena"). Ko namreč opazujemo svoje slabosti, lahko vsi vidimo svoje nedovršeno "pobožanstvenje" (ali "počlovečenje"), zlasti sebično ljubezen; pri Kristusu in njegovi Materi pa je ljubezen popolna.

O tem spregovori tudi drugi vatikanski koncil: "On, ki je 'podoba nevidnega Boga' (Kol 1,15), je tisti popolni človek, ki je Adamovim otrokom vrnil bogopodobnost, popačeno začenši s prvim grehom. Ker je v njem človeška narava privzeta, ne pa uničena, je že s tem samim tudi v nas dvignjena k dostojanstvu brez primere. Kajti on, Božji Sin, se je s svojim učlovečenjem na nek način združil z vsakim človekom ... To velja ne le za kristjane, ampak tudi za vse ljudi, ki so dobre volje in ki v njihovem srcu milost na neviden način deluje." (CS 22)

Za Devico Marijo pa lahko trdimo, da je svoje dovršeno počlovečenje na Zemlji živela v "pobožanstvenju", to je v popolni združenosti z Bogom; tega stanja greh ni nikoli popačil, nenehna ljubezen pa ga je vedno bolj krepila: "Do presvete Trojice stoji v tako tesnem, nekako družinskem odnosu, kakršen je vsem drugim stvarem, tudi angelom, nedosegljiv. Nasproti Sinu je resnično njegova Mati. Kristusova človeška narava, ki je z osebo Logosa hipostatično-substancionalno zedinjena, je bila stvorjena iz Marijine substance in v njenem telesu. Ožje zveze stvari z Bogom si ni mogoče misliti." (Strle 1964, 65)

Ta dogmatična utemeljitev je, če jo prevedemo v duhovno življenje, popolnoma enaka misli francoske duhovne šole,⁹ katere izrazita predstavnik življenja s Kristusom v smislu "pobožanstvenja" ali "počlovečenja" – ki se uresničuje v posvetitvi Mariji in tako "prostovoljnem suženjstvu Bogu" ali bolje rečeno

"prostovoljni popolni podaritvi" – sta sv. Janez Eudes in Sv. Ludvik M. Grignon de Montfort. Ustavimo se zlasti pri misli slednjega:

"Ne verjamem, da bi mogel kdo dospeti do tesnega zedinjenja z našim Gospodom in do popolne zvestobe Svetemu Duhu brez zelo velike povezave s presveto Devico in brez njene velike pomoči." (Sv. Ludvik 1980, 26)¹⁰ Če torej izhajamo iz te misli sv. Ludvika in k njej dodamo misel papeža Pavla VI.: *"Marija nam je dana kot jamstvo in poroštvo, da se je Božji načrt glede odrešenja v eni človeški osebi, to je v njej, že uresničil"* (Pavel VI. 1974, 46), lahko mirno zapišemo, da je češčenje Mariji posebej z najpopolnejšo pobožnostjo do nje – s posvetitvijo – velika pomoč v poglobljanju v krstno milost in povečevanju posvečujoče milosti, ki se uresničuje v čim globljem zedinjenju z Bogom v vsej razsežnosti bivanja, zlasti v naši volji, delovanju in v ljubezni.

Za sv. Ludvika namreč posvetitev obstaja v popolni podaritvi osebi, ki se ji posvetimo, da popolnoma sprejmemo njenega duha in se odpovemo svoji volji in načrtom.¹¹ Če se posvetimo Mariji ali Jezusu Kristusu, se tako podredimo Svetemu Duhu, ki nas preoblikuje v "počlovečene" ali "pobožanstvene", predvsem pa v odrešene ljudi; to "pobožanstvenje" se v nas prične z učinki svetega krsta (KKC 1262). Tako Marija po delovanju Sv. Duha postane Bogorodica tudi v naši duši. Ona, ki nas je rodila, nas je pripravljena – kakor dobra mati – tudi vzgajati, varovati in naučiti vsega dobrega.

Komur namreč luč krstne milosti, ki mu je zasvetila pri svetem krstu, v viharjih sveta ne ugasne, po smrti vstopi v gledanje Boga. Tam se luč njegove krstne milosti zopet združi z Lučjo, od katere je bila prižgana in krščenca vedno bolj razsvetljuje, na veke. Tako se nam v skrivnosti češčenja Marije pravzaprav odkriva pot zveličanja – Jezus Kristus (prim. Jn 14,4). Kako je to skrivnostno, hkrati pa vendar tako preprosto!

PRIBEŽALIŠČE GREŠNIKOV

Tema o grehu in o Pribežališču grešnikov nam je gotovo neprijetna, zagotovo manj

prijetna kot tema o Bogorodici in pobožanstvenju. A vendar je vsa sodobna družba utrjena in sita grešnih vezi lastne narave.

Stopimo pred Marijo kakor sveti Bernard, ki mu Dante Alighieri polaga v usta verze z začetka tega članka. To je bilo mnogim dovolj in jim je še, da pokleknejo in priznajo: "Jaz sam ne zmorem, ne zmorem se sam zveličati, ne zmorem niti ohraniti krstne milosti. Marija, pomagaj! Pribežališče grešnikov, prosi za nas – pri svojem Sinu Jezusu Kristusu!" – Takšna je, splošno gledano, v vsaki situaciji naravnost kristjana, ko je zaradi greha v nevarnosti njegovo zveličanje in uresničitev poslanstva.

In takrat obraz ta ljubeznivi razsvetli temo kot sočna luč in potoči solzo nad grešnikom, podarjajoč mu upanje, da bo tudi ta, od greha razmesarjeni ud Kristusovega telesa, vstal od mrtvih.

Sv. Bernard pa je potnika skozi nebesa tudi podučil:

*"Sin milosti," se moč obrne k meni,
"življenja rajskega ti ni spoznati,
če v znožju cilj iskal boš zaželeni;
tja v gornje vrste glej, v vrhunec zlati,
da ti oko kraljico uzreti more,
ki temu carstvu vdanemu je mati!"
"Da pa te dol ne poženo peroti,
kadar boš mislil, da te k višku toči,
za milost poprosiva na tej poti,
prosiva Njo, ki ti bo vir pomoči."
(Raj XXXI, 112–117; XXXII 145–148)*

LITERATURA

Alighieri, Dante. 2005. *Božanska komedija*. Prepsnil Andrej Capuder. Celje: Mohorjeva družba.

Janez Pavel II. 1987. *Okrožnica o Odrešenikovi Materi*. Ljubljana: Družina.

Katekizem katoliške Cerkve. 2008. Ljubljana: Slovenska škofovska konferenca.

Koncilski odloki 2. vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora. 2004. Ljubljana: Družina.

Ladaria, Luis. 1999. *Teološka antropologija*. Ljubljana.

Pavel VI. 1974. *O Marijinem češčenju*. Ljubljana: Nadškofijski ordinariat v Ljubljani.

Radio Vatikan, http://sl.radiovaticana.va/news/2014/05/01/%C5%A1marnice_2014_%E2%80%93_pape%C5%BEi_v_molitvi_pred_marijo/slv-795525, (17. 5. 2014).

Splošni religijski leksikon. 2007. Drago Bajt in Marta Kocjan-Barle ur. Ljubljana: Modrijan d.o.o.

Strle, Anton. 1964. *Mariologija*. Ljubljana: Cirilsko društvo slovenskih bogoslovcev v Ljubljani.

Strle, Anton. 1983. *Spremna beseda*. V: Sv. Janez Eudes. *Čudovito Srce Božje Matere*. Pleterje: Kartuzija Pleterje.

Strle, Anton. 1997. *Vera Cerkve*. Celje: Mohorjeva družba.

Sv. Janez Eudes. 1984. "Kristusovo kraljevanje v nas." Pleterje: Kartuzija Pleterje.

Sv. Ludvik M. Grignon de Montfort. 1980. "Popolna podaritev samega sebe Kristusu po Mariji." Pleterje: Kartuzija Pleterje.

Sveto pismo Stare in Nove Zaveze. Slovenski standardni prevod. 1997. Ljubljana: Svetopisemska družba Slovenije.

1. "Življenje po veri je pomembnejše od telesnega materinstva. Luka ne vidi v tem zapostavljanja Marije, saj jo je prikazal kot verujočo ženo (Lk, 1,45), ki v svojem srcu premišljuje Jezusovo skrivnost (Lk 2,19)." (Sveto pismo 2010, 191)
2. Jezusovo češčenje Marije razlaga sv. Janez Eudes v knjigi Jezusovo kraljevanje v nas: "O Jezus, edini božji Sin, in edini Marijin Sin, gledam te in molim, ko živiš in vladaš v svoji sveti Materi, kot tistega, ki je ves v njej in ki dela vse v njej. Če si namreč po apostolovi besedi vseh rečeh ves in delaš vse v vseh stvareh, si gotovo navzoč ves in delaš vse v svoji sveti Materi. Ti si njeno življenje in njena duša, njen duh in njen zaklad. V njej si in jo posvečuješ na zemlji in jo napravljáš poveljano v nebesih. V njej si in delaš v njej največje reči ter si daješ v njej in po njej večjo slavo, kakor pa v vseh drugih stvareh v nebesih in na zemlji, V njej si in jo obdarjaš s svojimi lastnostmi in popolnostmi, s svojimi nagnjenji in razpoloženji. V njo si vtisnil nadvse popolno podobo samega sebe, vseh svojih stanj, skrivnosti in kreposti; zato ti je tako podobna, da kdor vidi Jezusa, vidi Marijo, in kdor vidi Marijo, vidi Jezusa. Blagoslovljen bodi, O Jezus, kar si in za vse, kar si storil v svoji presveti Materi!" (Sv. Janez Eudes 1984, 264)
3. V Svetem pismu je izpričano tudi spoštovanje in češčenje Marije pri sv. nadangelu Gabrijelu (prim. Lk 1,26 – 38) sv. Jožefu (prim Mt 1,18 – 2, 23), sv. Elizabeti (prim Lk 1, 39 – 45), starčku Simeonu (prim. Lk 2, 33 – 35), služabnikih na svatbi v Kani Galilejski (prim. Jn 2, 1- 12), sv. Janezu (prim. Jn 19,27) sv. Pavlu (prim. Gal 4, 4) itd.
4. Naštetimo samo nekatera dejanja papežev v 20. stoletju, ki imajo odločilne posledice za Marijino češčenje še danes:

Sv. Janez XXIII. je govoril o Mariji kot o zvezdi vodnici II. vatikanskega koncila in pravi luči za njegovo razumevanje. (Radio Vatikan, 2014) "Med koncilom je Pavel VI. slovesno razglasil, da je Marija Mati Cerkve, 'to je Mati vsega krščanskega ljudstva, tako vernikov kakor pastirjev'. Pozneje, leta 1968, je v veroizpovedi, poznani pod imenom 'Credo Božjega ljudstva', naglasil to trditev v še izrazitejši obliki z besedami: 'Verujemo, da presveta Božja Porodnica, nova Eva, Mati Cerkve, v nebesih še naprej izvršuje svojo materinsko nalogo do Kristusovih udov s tem, da sodeluje pri rojstvu in množitvi Božjega življenja v dušah vseh odrešenih.'" (Janez Pavel II. 1987, 44) Znani sta tudi apostolski spodbudi Pavla VI. "O Marijinem češčenju" in "Veliko znamenje na nebu". Pij XII. je še pred njima razglasil versko resnico o Marijinem vnebovstetju. Sv. Janez Pavel II. pa je že s svojim geslom "Ves tvoj" širil in učil pravo marijansko češčenje, kar je povzel v svoji okrožnici "O Odrešenikovi Materi" in v brezštevilnih govorih.

5. Druga radikalna zmožnost je ljubezen sama (KKC 1861).
6. Tukaj nimamo namena razpravljati, na kakšne načine vse je možno doseči kesanje in Božje odpuščanje.
7. Tukaj seveda ni mišljena podobnost v fiziološkem smislu.
8. Pojem "dovršenost" tukaj ni uporabljen v časovnem smislu, ker bo naše "pobožanstvenje" trajalo vso večnost ob gledanju in spoznavanju Boga in nikoli ne bo resnično dovršeno, pač pa v smislu pripravljenosti na vstop duše v stanje nebes.
9. "Francoska šola je oblika duhovnosti, nastala v obdobju katoliške prenove v Franciji (17. stol.). Njen duhovni začetnik je bil kardinal P. Bérulle. Njeno središče je bila duhovna teologija, zasnovana na Kristusovem utelešenju" (Splošni religijski leksikon 2007, 343). Iz francoske duhovne šole je Cerkev v veliki meri sprejela nauk o posvetitvi Mariji.
10. Dr. Strle med drugim tudi zapiše v spremni besedi h knjigi "Čudovito Srce Božje Matere" sv. Janeza Eudesa, ki prav tako kakor sv. Ludvik izhaja iz francoske duhovne šole: "Ob sv. Janezu Eudesu pač še posebej lahko vidimo, kako zmotna je trditev, ki sem in tja nastopa: da namreč katoliška pobožnost na tisto mesto, ki bi ga morala dajati Svetemu Duhu, postavlja Marijo. Obenem je tukaj vidno, kako zelo vodi prava marijanska pobožnost k najtesnejšemu zedinjenju s Kristusom. Sv. Janez Eudes, ki je že v zgodnji mladosti sam sebe in svoje življenje popolnoma posvetil Mariji, je pred začetkom svojega najplodovitejšega delovanja v 36. letu svoje starosti z lastno krvjo napisal 'obljubo Jezusu, da se bo daroval njemu kot hostija in žrtev, ki naj bo vsa posvečena njegovi slavi in njegovi čisti ljubezni'." (Strle 1983, 391)
11. Tako imenovano "prostovoljno suženjstvo".